АВГУСТ
12
Суббота
1939 он
№ 185 (2825)
Сэн 10 мунгэ

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумай ОРГАН.

Pooli deere kylьtyyrne xudaldaaji yrgenөөr delgeryylje

Manai socialiis oronoi kolkoozno tariaaşad bolbol 8 milliaard pyyd tariaaji xuriaan abtag bolxo tuxai, xyntyreltenei seeni nyxer Staalinai istoriiçeska zaabariiiji bodoto xereg deeenь bejelyylxiin tylөө xysen yges xyselteigөөr xydelmerilne, emesene.

Ene zilde, manai respyyblikiin kolxoozuud xadaa bajan orgasa urguulьba. Tereniiji booni bolzor soo, ton hainaar ba organizoovannoor, negeşji monsogor orooho geengyigөөr kuriaalga—byxii partiiina ba soveed, gazartariaalangai organizaacanuudai bojevoi zorilgonь myn.

Tariaa xuriaalgiin amzaltanь xadaa kolxoozno poolinuud deere kylьtyyrne xudaldaaji yrgenөөr delgeryylhen ba xuriaalga deere xydelmerildeg kolkoozniguudiiji zybөөr ba kylьtyyrneer obsluuzivalhan deereee duldiidalsana.

Tariaanai maassova xuriaalga xaa-xaanagyi exilbe. Tere xadaa Xiaagtiin, Biçyyrei, Zediin, Kabaanskiin, Selengiin ba buyad aimaguudta tyleg jabaza baina. Xeden zuugaad, mianaad kolxoozniguud bolbol pooinuud deere garaa. Kylьtstaanlaxi azabaidaliinь erşemdeze, ine xyseteigөөr xyxinen bailьa.

Burkopsojuuzai sisteemiin xudaldaa erxildeg organizaacanuudai urda, tariaa xuriaalgiiji ebseg tyges ugtaxa, todorxoion xelebel, kolxoozuudai pooba kylьtstaanuud deere, poleoi brigaadanuudai dunda, yder yxende xereglegdexe ba olon nziin ed tovaarnuudiiji elbeg elbegeer xudaldaxa—iime xauusalgatai ba poçootno ujalga baina.

Kolxoozno poolinyyd ba kylьtstaanuud deere, tereşelen, rigaadanuudaişji dunda, bodoo kylьtyyrne xudaldaan organizovaalagdaxa johotoi. Xabaai tarilgiin yjede, larioogud, yydel ba razvoznoi — zize poozniçno xudaldaanuud organizovaalagdaa hen. Iime foorpeiin xudaldaa jabuulalga xaa zarim gazarnuudta ton hain ezylьtaadiiji xaruulhan baigaa.

Ilangajaa, ene zilei xuriaaliin kampaaniin yjede, pooli eerexi xudaldaan bolbol ton rgen dalaistaigaar ba regyaarnaar jabuulagdaxa uşartai. Tariaa xuriaalga deere xydelmerildeg kolxoozniguud byxen, ehedtөө şuxala, yder byxende xereglegdexe ed tovaarnuudiiji bxa argabaidaltai baixa johoi. Tiimeheenь, xudaldaa erxielgiiji, pooli deerexi baidaltai xoxilduulan tabixanь şuxala.

Pooli deerexi xudaldaan xaiaa zarim aimag, raioonuudta muu bişeer organizovaalagdaza baina. Xoriiin aimagai, Kraasna-Partizaanai selьpoo bolbol nyydel xudaldaaji Aşangiin ba Anaagai somonuudai, 7 kolxoozuudai ybehe xuriaalgiinь 18 brigaadanuudai dunda organizovaalaa. Mynөө, tede kolxoozuudai poolinuud deerenь organizovaalxanь. Kabaanskiin aimagai, Tvorogoovsko somondoxi 5 kolxoozuud bolbol xojor dereevnide huurizanxai jym. Endexi selьpoo xadaa xamta 5 prodoveecyydiiji, kolxooz byxende nezeedeer tabiba. Tedenь, kolxoozno poolinuud deere, yder byxende, nyydel xudaldaaji jabuulza, cai, maxoorko, kondiiterske izdeelinyyd, saaxar g. m.—yder byxende xereglegdexe ba busad ed tovaarnuudiiji xudaldana.

Xedii iime gebeşji, pooli deerexi xudaldaaji erxim hainaar organizovaalhan raipotreebsojuuzuud, selьpoonuud ton ysөөxen. Ene xydelmeriiiji xysed xangaltataigaar exileeşjigyi gazarnuud bii. Selengiin raipotreebsojuuz (tyryylegşenь nyx. Budaajev) pooli deerexi nyydel xudaldaa organizovaalalgiiji xeregseenegyi. Selendyymiin, Tamçiin somonuudai kolxoozuudainь poolinuud deere, negeşji polevoi xudaldaan organizovaalagdaagyi baixahaa gadna, tereende beledxelei xydelmerişji ton dutamag. Ende, ed tovaarnuud xysed asaragdaagyi baina.

Selengiin aimgyisedkoom bolbol pooli deerexi xudaldaaji organizovaalxa tuxai tusxai togtoomziiji aavgustiin exieer abaad, ene xydelmeriiiji xytelberilxiijinь, raipotreebsojuuzai tyryylegşe nyx. Budaajevta daalgahan baigaa. Teed, nyx. Budaajev bodoto xemzeenyydiiji abaagyi, aimgyisedkoomşji өөhediingөө togtoomziiji dyyrgyylxiin tula zoxixo tuhalamza ygөөgyi ba kontroliirovalnagyi. Kanceliaarska xoohon xөөreldөөnde eses tabixa johotoibdi.

Kabaanskiin aimagai, Oimuuska selьpoogoi xydelmeridenь serьjoozno dutuunuud yzegdene. Tere xadaa kolxoozno poolinuud deerexi xudaldaa organizovaalalgiiji tahalduulxiin tuilda xyrgөө—nyydel ba razvoznoi xudaldaanuud oroidooşji organizovaalagdaagyi. Xoriiin aimagai, Deede-Xezengiin somonoi „Manai Azal“ kolxoozoi dergedexi magaziinai prodaveec, komsomoolec Gynziinov D. M. gegşe pooli deere xygelmerildeg kolxoozniguudiiji obsluuzivalxiin orondo, zaiguultana ba kolxoozniguudai ereltedenь xaişa xeregeer xandaxa g. m. aaşa gargana.

Burkopsojuuz bolbol ene ugaa şuxala xydelmeriiin xazuuteenь baixa johogyi. Operatiivnaar xytelberiixe, praktiiçeska tuhalamza ygexe ba kontroliirovalxa ujalgatai. Zygөөr, terenei xydelmeridenь bahal dutuu dundanuud olon baina. Manai respyyblikiin aimag, raioonuudta 738800 tyxerigei argamza, morinoi zebseg, kolisoogoi maazь, taixanai booltiin nariixan ulahan g. m. elьgeegdexe baihan aad, mynөө 235700 tyxerigei tiimenyyd tovaarnuud elьgeegdehen baixa jym.

Dursagdagşa faaktnuud bolbol Burkopsojuuzai sisteemedexi — raipotreebsojuuzuudai, selьpoonuudai xydelmeridexi dutuu dundanuudiijinь eliryylen xaruulna. Tedeniiji oiriin ydernyydte likvidiirovelelgiiji xangaxa. „...Aradzonoi ereltenyyd, materiaalьna enxe haixan baidal ba aradzonoi doxooduud bolbol tovaarooboroodoi xygzelgehөөnь tyrgenөөr urgana, tiime deerehee, eriltiin ba tovaarooboroodoi urgaltiin teempnyydeinь xoorondo tahaldal garna“ — geze, BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere, nyxer Mikojaanai xelehiinь martaxa johogyibdi.

BKP(b)-ein Staalinska CK, Soveed Praviitelьstvo ba nyxer Staalin bolbol xudaldaa erxilegşe xydelmerilegşedte tusagaar jixe tuhalamza yzyylze, tedeniiji staalinska anxaralaar xyrieelne. Xudaldaa erxildeg xydelmerilegşed xadaa ene anxaraliijinь bodoto xeregyydeer xariuulaxa ujalgatai.

Ene zilei tuilai bajalig urgasiiji ton organizoovannoor ba geeltegyigөөr xuriaan abalga—bygediin bojevoi zoriigo myn. Tiime tula, xudaldaanai organizaacanuud bolbol pooli deere kylьtyyrne xudaldaaji yrgenөөr delgeryylze, terenei yndehe huuri deere, kolxoozniguudiiji haitar obsluuzivalxanь şuxala.

ZURAG DEERE: Krasnodaarska xizaarai, Slaviaaska raioonoi, „Kraasna Semenniik“ kolxoozoi gurbadaxi brigaadiin molotiilьno took (obin) deere tariaa xataalga ba seberlelge yngergegdeze baina. L. Kadiimovai foto. (TASS-iin fotoxrooniko).

Maassova xuriaalga exilee

Tarbagatai, aavgust 10. (Telefoonoor abtaba). Mynөө, Tarbagatain aimagai olonxi kolxoozuudta aavgustiin 8-haa tariaa xuriaalgiin xydelmerinyyd exilee. Çapaajevai neremzete kolxoozdo 9 zaatka—samosborooskanuud xydelmeriize baina.

Ybehe xuriaalgiin yjede xamta 9 gektaar sabşalangiiji sabşaza, plaanaa 112% dyyrgehen erxim maşiniist—staxaanovec nyxer Çoorniix Ivaan bolbol mynөө tariaa xuriaalga deere myn le erxim pokazaatelьnuudiiji xaruulza baina. Nyxer Çoorniix bolbol xuriaalgiin exilxehee xoişo yder byri 5,5 gektaar tariaaji xuriaana. Ysegelder, Çoorniix xadaa 7 gektaar xuriaaxab geze bejee ujalgalan xydelmeriize baigaa hen. Terenei exeneriinь snoop boolgo deere noormojoo myn le ylyylen dyyrgene.

Xuriaalga deere erximyydei xydelmeriiin ooped ba meetodyydiiji, socsorevnovaaniiji yrgenөөr delgeryylze, ene zilei urgasiiji sag soonь erxim şanartaigaar xuriaaza abxiin tylөө bygedөөrөө imagta le staxaanovskaar xydelmeriixe şuxala.

PETROOV.

Вухэсоюзна худөө ажахын выставкэдэ советскэ натуральна каучук

Выставкэ харахаа ерэгшэд хадаа тэхничэскэ культурай павильондохи каучуконосуудые ехэ һонирхоно. Эндэ Украинын, Белорусскэ, Московско, Воронежско, Рязанска областинуудай, Крымскэ АССР-эй, Узбекистанай ба Казакстанай колхознигууд орохон байна.

Электрифицированно карта СССР-тэ каучуконосуудай дэлгэрһые харуулна.

Каучуконосуудай хабаадаһанай тухай хэлэһэн, гэрэлтэ точкануд Одесскэ областьда ба Мурманска шадар, Крымдэ ба Камчаткада яларна. Каучуконосууд акклиматизировалагдаһан ба хүйтэнһөө айдаггүй.

Хэдэн жэлэй саадтээ иимэ байгаагүй. Энээнэй тухай экскурсантнуудта Азово-Черноморско худөө ажахын институтэй растениводствын кафедрын хүтэлбэрилэгшэ Черкасов ба Воронежско областиин „Хоёрдохи табанжэл“ колхозой бригадир Барсукова гэгшэд хэлэжэ үгөө. Черкасов болбол 1932 ондо эгээл түрүүн гайхамшаг „Крым-Сагыз“ каучук олоо, Барсукова хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ 3,5 гектарһаа 91,6 килограмм каучуконосой үриһэ суглуулжа, рекорд түйлаһан байна.

1931 ондо социалистическэ промышленностиин худэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна нэгэдэгээр конференци дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн: „Манайда, орондомнай каучукһаа гадна, бүгэдэ бии. Тээд, нэгэ-хоёр жэлһээ бидэ өөһэдынгөө мэдэлдэ каучуктай болхобди“. Арадуудай вождиин энэ үгэ хадаа орондомнай үргэн отклик олохон байна. Арбаад экспедицинүүд организовалагдаһан, натуральна каучук гэдэг зуугаад ургасануд элирүүлэгдэһэн бийгаа.

Энэ культурада мунөө жэлдэ 70 мянган гектарһаа үлүү газар таһалагдаха байна.

Колхознигууд болбол каучуконосуудые ба үндэр дээдэ шанартай каучуково издели хараа.

Москва—Кара—Кум маршрутайгаар, 10 мянга гаран километр ябаһан, шэнэнүүд бүгэдын анхаралые хандуулна.

—Каучуконосуудай үриһые бидэнэй олохо аргагүй гээшэ гү гэжэ Харьковско облатьһоо группа колхознигууд асуугаа.

—Эдэ үриһэнүүд бидэндэ бии һэн һай,—Московско областиин курсантнууд мэдүүлэнэ,—бидэнэр Москва шадарай колхозуудта энэ резиные крымэйхиһээ муу бэшээр болбосоруулан абхаһэмди.

* * *

Союзай колхозуудһаа ба совхозуудһаа, машинна-тракторна станцинуудһаа Москва—Бүхэсоюзна худөө ажахын выставкэдэ 34 мянган экскурсантнууд ерээ. Иимэ тооной айлшад столицида удэр бүри байха байна.

(ТАСС)

Советскэ Союз дотор

Августын табанай удэр, Сталинай нэрэмжэтэ Промакадемида экзаменда табигдаһан, 250 хүнэй түрүүшын испытани дүүрэбэ. Үгтэһэн 900 мэдүүлгэнүүдһээнь экзаменда 690-нь табигдаһан байна. Экзамен үгэгшэдэй дунда СССР-эй Верховно Советэй ба союзна республиканууудай Верховно Советүүдэй 15 депутаадууд, союзай орденуудаар ба медальнуудаар шагнагдаһан 92 хүнүүд бии.

Советскэ союзай 46 городуудта ниидэлһэн, ВЛКСМ-эй ЦК-эй агитэскадрилиин ба Осоавиахимай Центральна Советэй самолет августын табанда Курскэ ерэбэ. Ниидэлгынь зорилго—нютагай организацинуудта авиациин удэртэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө туһалаа.

Tiixi okeaanai baruun-urdaxi basseinede japoonsko şpioonaaz

Xitaddaxi deermedelgiin dain bolbol Urda-Xitaddaxi dalain ba Tiixi okeaanai zyyn-urdaxi basseiniin oronuudta şpionaaziin seetiiji yrgedxexiin tula japoonsko vojeenşçineer xereglegdene. Ene şpionaazanь, egeel tyryyşeer Aangli ba Fraanca, tedenei koloniaalьna vladeeninyydte esergyy jabuulagdana. Şpioonsko organizaacanuudai ysxen seetь bolbol ene raioonoi ton şuxala vojeenne strategiiçeske ba glaavna promiişlenne pyynktnyydte, japoonsko speciaalьna rezideentnyydiiji bariza baixiinь tula ugaa jixe zөөrinyydiiji gargaşaldag, japoonsko dalain xeregyydiiji erxilxe ministeerstvede sexe medeetei baina. Hyylei zilnyydte, ene raioondoxi şpionaazda Japoon ba Germaaniiin xoorondoxi yrgen sotruudniçestvo xaraalagdaba. Vojeenne şpionaazhaa gadna, japoonsko agentuura bolbol nemeecketei xamta, angliiiska gospoodstvodo esergyy vestypaalxiin tula nacionalistiiçeska zize gryyppenyydii xereglexiiji hededeg baina.

Filiippinenyyd deerexi Japoonsko şpionaaziin baazanuudai negenь Davao raioon (Mindanao aral deere) bolno. Tiixi okeaanhaa Gollaandska Iindi xyrter baihan şuxala xargiinuud deerexi ene raioon xadaa zarimandaa „bagaxan Japoon“ geze nerelegdedeg. Ende 13000 şaxuu japooncuud azahuudag baina. Japoonsko azahuugşadai poseleeninyydenь, Japoonoi dalain xeregyydiiji erxilxe ministeerstviin speciaalьna assignovaani deere baidag. Maniilьska gazeedyydei medeesehenei johoor zil byxende, japoonsko mianga garan rezideentnyyd bolbol Gollaandska Iindiiin ba Polineeziiin oronuudhaa niuusa soveşçaani xexiin tula Davaoda jiredeg baina.

Filiippinske uhanuuddaxi japoonsko „zagahaşad“ bolbol erjenyyd, gaavaninuud ba vojeenne bexizyylgenyydiiji şinzelelgede jyynheeşji ylyy hanaagaa tabidag baina. Xeden hariin saad tee Filiippinei zandarmeeriiin glaavna ypravleeni bolbol „ugaa jixeer duralagşa japoonsko zagahaşadta“ kontroolь tabixa tuxai speciaalьna zaxiraltiiji xeblebe. 1938 onoi nojaabriiin 19-de filiippinske dyrben çinoovniguud bolbol Baleaarska zaliivta jyhen „japoonsko hezegte zagahaşadiiji“ arestovaalba. Gebeşji, arestovaalagdahan japoonsko şpioonuud bolbol 200 xynhөө byridehen „japoonsko zagahaşadai zebsegte otriaadaar“ sylөөlegdehen baigaa. Baliaarska zaliivta, mianga şaxuu „japoonsko zagahaşad“ sag yrgelze baidag. Ene raioondo, japoonsko 300 rezerviistnyydei ştaadtai, japoonsko zagahanai 16 fiirmnyyd bii.

Gollaandska Iindidexi japoonsko şpioonuudai aktiivnostiinь pan-aziaatska organizaacaduudiiji bii bolgolgodo zoriuulagdana. „Deetç maass deili nьjus“ gazeedei medeesehenei johoor, Saraada ba Saliinaar tolgoiluulhan „Niderlaandska Iindiiin oobşçestvo“ geze organizaaca bolbol Tokioohoo sybsidiirovelegdene. „Indoneezi Sarekaatiin“ („Indoneeziin Demokratiiçeska paarti“) glaavna komiteedei zarim çleengyyd xadaa Tokiootoi barisaatai baidag.

Japoonsko aktiivnostiiin ton şuxala ceentrenь Britaanska Malaijaa bolno. Ende, japoonsko şpionaaz bolbol egeel tyryyşeer angliiiska vojeenne ton jixe baaza—Singapyyrte esergyy zoriuulagdana. Yşөө 1934 onoi dekaabrьda, Singapyyrhee ygei bolhon vojeenne dokymeentnyyd bolbol japoonsko nege magaziinda angliiiska poliicoor azaglagdahan baina. Byri xozom elirhen magaziinai ezen bolbol japoonsko vojeenne çinoovnig baişoo. Iime uşar bolhonoi hyylde, byxii japooncuudta, Singapyyriin vejeenne gaavaniaar jabalga xorigdohon baina. 1938 onoi janvaarьda, angliiiska floodoi vojeenne maneevrnyydei raioondo japoonsko kommeerşeske syydno barigdahan jym. Mongoo yylicedexi nege magaziinda negzelge bolzo baixiin yjede, 300 şaxuu şpioonsko bişegyyd oldohon ba japoonsko xojor şpioonuud arestovaalagdahan baigaa.

Vojeenne xaraaktertai informaaciiji sugluulxahaa gadna, „japoonsko zagahaşad“ bolbol Xitadta vojeenne zebsegzelgiiji transportiirovalgiin tula Britaanska Maliiin erje deere xiorxoor xaraza baidag. Yngerhen zilei nojaabriiin xaxadta, nege hyni, Singapyyrhee japoonsko 15 „zagahabarilgiin“ syydnenyyd tyrgөөr tamaran garba. Edener xadaa Rangyyn geze poortoor Xitadta vojeenne aşaanuudiiji zөөlgiiji xaraxiin tula Biirmiin erjede oşobo geze, hyylde, angliiiska poliicoor todorxoilogdohon baina.

Japoonsko ysөөn bişe şpioonuud bolbol Annaamda (francuuzska Iindo-Xitad) baidag. Edener xadaa ende oficiaalьna ujalganuudaarşji, xudaldaanai deejatelьnostieerşji bejee daldalnad. 1936 onoi ijyyliiin hyylde, francuuzska koloniaalьna zasaguud bolbol ijyyliiin 14-de boldog fraanciin nacionaalьna yderei praazdnovanida xyndete ailşan bolzo Annaamda jirehen maioor Aboogoor bişegdehen ba Indo-xitaddaxi aviaaca tuxai niuusa doklaadiiji damzuulan abhan baina. Maioor Aboor xadaa tendehee jabuulagdaba, zygөөr, Annaam bolbol urdiinxida adali, japooncuudaar dyyrenxei. Japoonsko şpioonuudai olonxinь Annaamda, Toigoor (Sioom) elьgeegdene. Annaamiin xiliiji alxan garaza baixiin yjede byxii siaamcuudhaa.—„Ta japoonec bişe gyt?“—gehen asuudaliiji demii bişe huradag jym.

Şpionaaziin ton jixe baaziiji japooncuud xadaa tereşelen Taida (Sioom) bii bolgohon baina. Ende, japoonsko aagentnuud bolbol өөhediingөө deejatelьnostiiiji sylөөteixenөөr yngergedeg jym. 1938 onoi apreeliiin 14-de, byxii tiaamska gezeedyyd xadaa japoonsko-xitadai daintai daşaramduulan, xitaduudta esergyy xydelmeriiiji şangadxaxiin tula japoonsko şpioonuudai jixe paartiiin jirelge tuxai medeenyydeer dyyrgegdehen baigaa. Vojeenne hurguulinuudhaa zuu şaxuu japooncuud bolbol „Siaamska xeleer praaktika“ abxiin tula zil byri Taida jiredeg jym.

Tiixi okeaanai baruun-urda basseiniin oronuuddaxi japoonsko şpionaaziin seetinь zil byxende yrgen ba yrgen le bolzo baina. Japoon xadaa ede oronuudta şpioonsko aktiivnostiiji, ilangajaa xitadhaa Aangliiiji ba Fraanciiji zaisuulgada neemeleer orohonoinь hyylde, xygzyylhen baina.

Centraalьna froonthoo.

MOSKVAA...!

Jaruuniin aimagai, Ylьdergiin somonoi, Kiirovei neremzete kolxoozoi xoninoi tovaarna feermiiji daagşa nyx. Cerendorzo Daraajev ba jamaa xaruuhalagşa nyxer Tarba Cedebei gedşed kolxoozoigoo byxii kolxoozniguudaar ydeşyylen, socialiis oronoigoo Ulaan stoliica—Moskvaa, xydөө azaxiin Byxesojuuzna viistavkede mordobo.

M. Ylьdergyyjev.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Агитколлективые хутэлбэрилхэ

Ажалшад массые коммунистическэ духээр хумуужуулэлгэ—партийна ба комсомольско организацинуудай хундэтэ зорилгонь мун. Арад зоной дунда партийна-массова худэлмэриие зубөөр табижа шадаахаа, колхозуудай, предприятинуудай урда байгаа ажахын зорилгонууд амжалтатайгаар дуургэгдэдэг. Энээниие дуургэхэ условинууд манда бүгэдэ бии. СССР-эй, союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведуудтэ нунгалтын уедэ Тарбагатайн аймагта худэлмэрилнэн 244 агитаторнуудаа 178-нь худэлмэрилнэ гэжэ тоологдодог болбошье, заримань худэлмэрилдэггүй.

Барыкинодахи (парторг нух. Щербаков), Куйтундэхи (парторг нух. Гороховский), Н-Жиримдэхи ба бусад партийна эхин организацинуудта агитационно-массова худэлмэри огто ябуулагданагүй. Томилогдохон агитаторнуудань, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй Совнаркомой наеын тогтоолнуудые колхознигуудта найтар ойлгуулжа угөөгүй.

Гэхэтэй хамта, зарим партийна организацинууд агитационно-массова худэлмэридэ анхаралаа серьезноор табидаг байна. Жэшээлхэдэ, Десятниковско с/соведэй дэргэдэхи партийна организаци (парторг нух. Мордвин) агитколлективые ба бухы агитаторнуудые конкретнээр хутэлбэрилдэг ба саг угэлжэ туналдагшье байна. Б-Куналейдэхи партийна эхин организаци (парторг нух. Созонов) болбол агит. массова худэлмэри ябуулжа байна, НКВД-эйн дэргэдэхи организаци (парторг нух. Жамбаев, агитколлективэйнь хутэлбэрилэгшэ нух. Вершинин) болбол агитационно-массова худэлмэреөр, Тарбагатайн сельсоведэй, „Красна партизан" колхозые шеф абажа, худэлмэреө найнаар ябуулна.

ВКП(б)-эйн Айком, тэрэнэй агитаци пропагандын тахаг удэр бухэндэ агит. коллективуудые ба агитаторнуудые хутэлбэрилхэ ёнотой.

П. ШЕВЧЕНКО.

Вүлэдбэри дээрэ большевистскэ контроль

Улан-Удэ. Судоремонтно заводой партийна организаци болбол „...Вүлэдбэриин типын партийна организацинуудта, предприятинуудай хэрэгэй ямар байдалтай байнынь контрольдохо эрхэ угтэхэ ёнотой" (нухэр Жданов-ай угэнөө) гэнэниие бэлуулжэ эхилээ. Партийна суглааннууд дээрэ, заводай директор нух. Мельников ба барилгын начальник нухэр Эльясов гэгшэд вүлэдбэриин планай хэрэргээр дуургэгдэжэ байнан тухай докладуудые хэнэн байна. Эдэ нухэдэй докладуудые дуулаад байхадаа, коммунистнууд заводойгоо худэлмэри дээрэ байнан алдуу дутуунуудые элируулэн хэлэжэ, саашадаа ябуулха худэлмэриинь найжаруулха тухай унэтэ дурадхалнуудые оруулна.

Жэшээлхэдэ, коммунист нухэр Андреева хэлэхэдээ, „литейно цех болбол убэлэй сагта айхабтар хүйтэн байдаг туладань, ойрын сагта эрхэбэшэ дулаалаха хэрэгтэй" гэжэ хэлэнэ.

Нухэр Панов,—заводтамнай мунөө хуртэр компрессора бэлэдхэгдээгүй, унгэрэгшэ жилдэ компрессорай угы байнанхаа флотын ремонт ехэшэгээр баригдаанан юм,—гэбэ.

Коммунистнуудай критикэ дээрээнээ харахада, заводой худэлмэри дээрэ дутуу юумэнуд олон, мунөө хуртэр мастерскойн ремонт эхилээгүй, ремонтдо ба барилгада хэрэглэгдэхе инструментнууд, материалнууд бэлэдхэгдээгүй байба.

„Пароходствын хутэлбэрилэгшэд хадаа кадрнуудые сэгнэхэ ба тэдэндэ зохид найн услови бии бологохо ябадалда мунөө хуртэрөө ушөө нураагүй. Энээн дээрэнээнь худэлмэришэдэй дунда худэлмэриин хусэнэй текучесть гарана, заводто доторой ресурсонуудые мобилизовалнагүй"—гэжэ нухэр Кузмич хэлээ.

Партийна суглаан болбол хэлсэнэн асуудалайгаа практическа бэлуулэгдэжэ байнанай контроль хэжэ байхые партийна бюрогой членгүүдтэ даалгадаг байна.

ХАЗАГАЕВ.

Бухэсоюзна худөө ажахын выставкэдэ

Августын 8-най удэр Бухэсоюзна худөө ажахын выставкэ дээрэ Дальна Востогой ба Украинай колхознигуудай ба совхозуудай худэлмэришэд уулзаанан байна. Тэдэр болбол худэлмэриингөө опыдуудые андалдаанан, өөнэдынгөө амжалтануудай тухай хөөрэлдэнэн байна.

Беседэ болбол Киевск областиин, Звенигородско районой, Буденнын нэрэмжэтэ артелиин звеньевой Осадчей гэгшиин выступленеэр эхилнэн байна. Осадчей болбол колхозойнгоо энэ жэлдэ ундэр ургаса абхынь мэдуулнэ.

Амурска областиин, Куйбышевскэ районой, „Декабрист" колхозой овощной бригадын бригадир Назаренко Украиннаа Дальна-Восток уни зөөнэн байна.

Манай колхоздо 79 бүлэ айлнууд ба газарнай 5 мянган гектар,—гэжэ Назаренко хэлэнэ,—4 фермнууд бии. Худэлмэришэд лэ дутадаг байна. Украинцануудай манайда нуухые хусэнэбди. Тэдэниие найнаар хангагдаанан байдал хулеэнэ.

Сугларагшад хадаа Сталинска 8 миллиард пуд ургаса туйлахын тулөө Дальна Востогой ба Украинын колхознигуудай хоорондо социалистическэ соревнованиин договор баталаха тухай Амурскэ областиин, Кагановичевскэ районой, Мухинэй нэрэмжэтэ совхозой тугалша Веренхинагай мэдуулгые ехэ баяртайгаар абаба.

Мун выставкэдэ Ростовско областиин ба Краснодарска хизаарай соревновани хэнэн колхознигуудай уулзалга болнон байна. Зуун хуннөө дээшэ хабаадаа. Доной ба Кубаниин колхознигуудаар худөө ажахынгаа бухы отраслинуудта ундэр показательнуудые туйлахын тулөө соревнованида орохые урялнан хандалга абтаба.

* * *

Августын 8-най удэр шэнэ нээгдэнэн автомобильно ба тракторна промышленностиин механизациин павильоной залнуудаар илангая олон хун орохон байна. Колхознигууд болбол газогенераторно автомашинануудта тусагаар анхаралаа табяа.

Выставкэдэ Тувинскэ Арадай республикын делегаци 5 хунэй составтайгаар хабаадаанан байна.

Usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzexe tuxai instryykciiji xazagairuulna

Kabaanskiin aimagai nege zarim selьsoveedyydte usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzelgiin xydelmeriiji şalgaza yzexede, usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzexe tuxai instryykce ton boloşogyigөөr xazagairuulagdahan baihaniinь eliryylegdebe.

Komiissiin tyryylegşe Krivobook (Inkiinska şelьsoveedei) gegşe uşaadьbiingaa uçaastoguudai 50 proceentiinь xemzexedee komiissiin busad çleengyydei xabaadalsalgagyigөөr xemzehen ba xemzelge tuxai dokymeent tabixadaa jixeşeg alduu gargaa. Nyxer Krivobook xadaa arga bişe өөriingөө xexe zakoonno xeregiiji kolxoozoi sçetovoodto xylehelheniinь terenь dam өөriingөө xybyynde ygeze, hyylei hyylde, dokymeentenь ed bolzo zaxadaa garxadaa jixe halan muugaar bişegdehen onso alduutaigaar xegdeşehen dokymeent boloo.

Xundaliinske selьsoveedte, komiissiin tyryylegşe nyxer Trykoov bolbol usaadьba şadarai uçaastogiiji xemzelgede xydelmeriixe zuuraa, xydөө azaxiin arteeliiin ustaaviiji xazagairuulhan zyilnyydei xedii dairaldabaş faaktdaa temdegleegyi baixahaa gadna, xemzexedee olodaxin alduutaigaar xemzehen baina.

Tarapaanovska selьsoveedei (tyryylegşenь Jyyşin) 18 byle ailai usaadьba şadarai uçaastoguud komiissai tyryylegşiin xabaadalsalgagyigөөr, alduutaigaar xemzegdehen baina. Oimyyrska, Batuurinska ba Kydariinska selьsoveedyydte, usaadьba şadarai uçaastoguud 0,02 gektaarhaa 0,07 gektaar xyrter alduutaigaar xemzegdehen baina.

Komiissanuudai xydelmeriiin ton boloşogyi, ene alduunuudiiji usadxaxiin tuxai tus aimagai gyisedkoomoi preziidiym xadaa xemzeenyydiiji abaa: deere durasagdahan selьsoveedei komiissiin tyryylegşe nyx. Krivobook gegşiiji xydelmeriөөnь gargaza, daxin şineer xemzelgiin xydelmeri jabuulxiiji, şine orohon komiissiin tyryylegşede duradxaba.

Komiissanuud xadaa eneenhee xoişodoo bejedee daalgagdahan ene xariuusalgata xydelmeriin gol yndehiiji ton hainaar oilgoxo johotoi ba eneeniiji aavgustiin 15 boltor erxe bişe dyyrgexiin tulөө bolьşeviigşelen temesexe baina.

G. B.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Danciig deere germaanska samolioodu

Varşaava, aavgustiin 9. „Iliystroovaniin kyrьjeer podzeemnii" bolbol poolьsko dalain zaxaar ba Danciigai territoori deegyyr germaanska vojeenne samoliooduudai niidelge tuxai medeesene. Aavgustiin 7-do, Danciighaa xeden kilomeetr xolo baihan Orloovo geze poolьsko kyroort deegyyr niideze jabahan germaska vojeenne xojor samoliduud poolьsko vojeenne saguudaar xaraalagdahan na. Tereenei hyylde samoliduud xadaa poolьska zeniitartilleerieer buudagdaza, germaanska xile teişe oşohon gaa.

(TASS)

Japoondo, angliiiska proteest

Loondon. Reiterei medeesehenei johoor, Tokioodoxi angliiiska posool Kreige bolbol angliiska Beipinske sindikootada medeetei Xenaanь proviinciin xoino, ygoolьno koopinuudiiji xitaddaxi japoonsko zasaguudaar konfiskaacalga esergyy japoonsko praviitelьvoda erid proteestiiji medyxe gehen instryykce abba. Ekompaaniiin çaastinь franczuudta ba belьgiicyydte meditei baina. (TASS).

Angliiiska politiiçeske deejatelьnyydte xitaddaxi obşçeestvenne organizaacanuudai telegraammanuud

Çynciin, aavgustiin 9. Çynciin, Gyiliinь, Siaani Çendyynei ba busa gooroduudai xeden obşçeestvenne organizaacanuud bolbol Çembeileende, Xitaddaxi angliiiska posool Keerrede, Loord Sesiilьde ba Aangliiin politiçeske busa deejatelьnyydte telegraammanuudiiji elьgeebe. Japoontoi buuldag xudaldaaji zogsoxiin, tereşelen Tokioodoxi xeseenyydhee Aangliiiji arsatalaar xemzeenyydiiji AXŞ-praviitelьstvoda adaliaar angliiiska praviitelьstviin abxa txaida duradxalnuud telegraammanuudtanь xelegdene.(TASS)

Avstriiiska kazaarmanuudta legaalьna bişe antifaşiis literatuura

Pariizda xeblegdedeg „Nyveelь Paystrii" geze antifaşiis biylleteenь bolbol avstriiiska kazaarmanuudai garnizoonuudta zarimandaa bederelgenyyd bolno geze Veenehee (Aavstri) medeeseliiji toliibo. Biylleteeniiin xelehenei johoor kazaarmanuuddaxi bronepoolkiin ba pexootno poolkiin soldaaduudiiji negzelgiin yjedeantifaşiis legaalьna bişe literatuura oldohon baigaa.

Generaal Fraankiin „praviitelьstviin " şineer organizaacalga

Pariiz, aavgustiin 9. (TASS). Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, generaal fraankiiji miniistrnyydei soveedei tyryylegşeer tomilxo tuxai dekreed Ispaanidaxi Byrgoosdo tolilogdohon baina. Nygөөdexi dikreedenь, miniistrnyydei soveedei viice—tyryylegşiin ujalgiiji boliuulna. Ene dekreediiji tolilolgo bolbol, aagenstvo bişene, „ispaanska falanagiin" ustaavta xubilalga bolhontoi daşaramduulan xegdehen ba ene organizaaciin poziiciin jixeer şangadagiiji temdeglene. Mynөө boltor, fraanko xadaa praviitelьstvodaxi өөhediingөө orologşonortoi zybşedeg baigaa. Miniistrnyydei soveedei tyryylegşiiji orologşiin poostiin yprazdneenide, tyryyşiin plaanda, ispaansko falangiistnuudai (xyteiberiixii oorganai) „politiiçeska xyyntiin" tyryylegşiin roolidebzyylegdene.

Gavaasai medeesehenei johoor 12 miniistrnyydiiji organizaacalxa tuxai dekreed tereşelen tolilogdobo: dotoodo xeregyydei, gadaada xeregyydei dalain xeregyydiiji erxilxe miniisteerstvo, vojeenne, agaarai xysenyyd, jystiiciin, finaansiin, obşçeestvenne xydelmerinyydei ba azalai ministeerstvo. Ene dekreediiji Fraankiin tyryylegeer oboroonіin komiteed baiguulna. Terenei sostaavta Fraankohaa gadna, vojeenne miniistr, dalain xeregyydiiji erxilxe miniistr, agaarai xysenyydei miniistr orolsoxo baina.

Viistavke--sorevnovaaniiin organizaator

„Praavdiin" aavgustiin 9-nei tyryy bişeg

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke bolbol tereende xabaadagşadai ba ekskyrsaantnuudai bygediin mederelei johoor byxesojuuzna kolxoozno yniversiteed myn bolno. Socialiis gazartariaalangai ba malazalai tyryynyyd—staxaanovtanai, erxim tyryy kolxoozuud ba sovxoozuudai amzaltanuud, soveedei xydөө azaxiin nauukiin amzaltanuud viistavke deere xaruulagdana. Viistavke bolbol tariaan ba texniiçeske kylьtyyrenyydei ynder deede urgasiin tulөө, malazalai deede hain produktiivnostiiin tulөө, kolxoozno ba sovxoozno yiledberinyydiiji obrazcoovoor ba kylьtyyrneer jabuulxiin tulөө jaaza temesexe xeregteib geze hurgana.

Viistavkiin xydelmeriiin 8 yder yngerebe. Viistavkede egeel tyryyşeer jirehen, respyyblikenyyd, xizaarnuud ba ooblastьnuudai delegaacanuud viistavketei tanilsaza, tereeniiji xaraza dyyrgeze, gertee busaza bainad. Tereende orogşod byxende viistavke bolbol suurxama gaixal bolno. Staalinska epooxiin ene gaixamşag barilgiin—viistavkiin aguu jixiiji damzuulan xelexe ygөө olonogyibdi geze viistavkiiji xaragşad medyylne. Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bahal iime gaixaltaigaar gertee xarinad. Tedener bolbol eneenei urda xydelegşehөө byri hainaar xydelmeriixe gehen hanaltaigaar busana.

Kolxoozuud ba sovxoozuudai amzaltanuud ba ilaltanuudiiji tabanxubi, arbanxubi jixedxexe—egeel ene xadaa viistavke xarahanaigaa hyyleer kolxooznigguud ba kolxooznicanuud, maşiinna-traaktorna staacanuud ba sovxoozuudai xydelmerilegşedei, xydөө azaxiin specialiistnuudai abdag viivod myn bolno.

Viistavkiin xymyyzyylgiin udxaşanar ugaa jixe. Viistavke bolbol zarim respyyblikenyyd, xizaarnuud ba ooblastьnuudai bişe, xarin byxii Soveed Sojuuzai socialiis gazartariaalangai ba malazalai badaraltiiji demonstriirovalana. Kolxoozno dereevniiin tyryy xynyydei bodoto uulzalga bolno, manai aguujixe exe oronoi araduudai xani barildalgiin ujalaa ulam yrgedene, bexizene.

Erdemted ba praaktiguudai uulzalga bolno, staxaanovcuud—kolxoozniguud leekcenyydiiji unşana, doklaaduudiiji xene. Xaa-xaanagyi— steendenyydei, naturaalьna eksponaaduudai xazuuda, oopedno deliaankanuud deere—oopedoo andaldaan bolno.

Viistavke bolbol socialiis sorevnovaaniiin byxesojuuzna organizaatorai rooliiiji dyyrgene. Ekskyrsaantnuudai too ali zergе olon bolnob, tereenei zergeer ene roolinь ulam urgaxa baina. Jirexe zilde xydelmeridөө deede amzaltanuudiiji tuilaxiin tulөө, xydөө azaxiin talaar gurbadaxi tabanzilei plaaniiji amzaltatai dyyrgexiin tulөө xoorondoo socialiis sorevnovaani xeegyi negeş respyyblike, negeş xizaar ba ooblastь 1939 onoi viistavkiin rezylьtaadta yldexegyi gehende azag hezeg ygei.

Ene zilde zuugaad miangaad kolxoozniguud viistavkede jirexe. Tedener bolbol viistavke deere jyy xaraab, tereenee kolxoozno ba sovxoozno yiledberide nebteryylegşed, zastreelьşçigyyd ba dyle badarama agitaatornuud bolzo busaxa baina. Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bolbol socialiis sorevnovaaniiin organizaatornuud bolzo gertee busaxa baina.

Viistavkede xabaadaxşad byxen, ekskyrsaantnuud byxen—ede xadaa xydelmeridөө ton tyryy, ton odoonoi prijoomuudaar zebseglegdehen, yşөө hainaar xydelmerilxe oroldolgoor nebterehen, kolxoozno dereevniiin aktiviistnuud geeşe. Socialiis gazartariaalangai saaşanxi amzaltanuudai tulөө agitaatornuudai ede byxii aarmiiiji emxidxexe, tereenei ooped ba uxaan mederelіiji byri xysedөөr xereglexe, viistavketei bodotooronь tanilsalga—ene xadaa niutagai paartiiina ba soveed organizaacanuudai şuxala zoriigo myn.

Kolxoozniguudai yrgen maassa bolbol Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke geeşemnai xaişaa jym, ilangajaa jyn xadaa bygediin anxaraliiji xanduulnab, viistavke deere xaruulagdahan zyilnyydei jamariiji xaana xeregleze bolxo bainab geze medexiiji xysene. Ene xysel zakoonno ba xysed medeeze, viistavke bolbol tyryy xynyydei oopeduudai yrgen maassiin dostojaani bolxiin tulada ba kolxoozno azaxiin uragşaa jabaxiin tulada, xydөө azaxiin erxim obrazeecyydiiji xaruulxiin tulada baiguulagdahan jym.

Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bolbol ende jyyn asaragdanxaib, jyn xaruulagdanxaib geze өөhediingөө niydөөr xaraa. Tedener bolbol soloto xynyydei oopeduudiiji şudalaa, zaapisuudiiji bişeze abaa, өөriingөө kolxoozdo gy, ali sovxoozdo oloniinь xeregleze bolnob geze xaraza yzөө. Tedener bolbol viistavke tuxai jyrөөr ba oilgomzotoigoor xөөreze, өөriingөө gaixaliiji damzuulza, tyryy oopediiji şudalaxa jabadalda kolxoozniguudai intereesiiji xanduulza şadaxa baina.

Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrssaantnuud bolbol viistavke tuxai өөriingөө arteeliiin kolxoozniguudta, өөriingөө MTS-yyd ba sovxoozuudai xydelmerilegşedte egeel tyryyn xөөreze şadaxa baina. Gebeş, gansal eneegeer tedenei rooliiiji dyyrgeze bolxogyi. Viistavkede xabaaduulagdaagyi kolxoozuudta tedenei jabaza xөөrexenь xeregtei.

Mynөө viistavke deere xaruulagdahan, tyryy oopeduudiiji xamzuulxa ba xereglexe jabadal olonxi kolxoozuudta exilexee baina. Niutagai partiiina organizaacanuud bolbol ene talaar iniciatiiviiji tolgoiloxo johotoi. Jefreemovske agroteexnikiiji, malazaldaxi staxaanovska meetodyydiiji yrgedxen jabuulxa praktiiçeska xemzeejabuulganuud byxeniiji, arteelьna azaxiin odoonoi halbarinuudiiji yrgedxexe talaar exilel byxeniiji alibolxoor demzexe şuxala.

Şine zyiliiji iigeze demzeed baixada, xydөө azaxiida socialiis sorevnovaani ba staxaanovska xydelөөn urgaxa baina.

Jirexe zilde ynder deede urgasiin tulөө temesexe temesel bolbol xydөө azaxiin uradxal xydelmerinyydiiji, ilangajaa urgasa xuriaalgiiji hainaar yngergexe jabadaliiji uridşalan xaraalana. Gebeş, zarim xizaarnuud ba ooblastьnuudta xuriaalgiin xydelmeri yngeregşe zileixihee muugaar jabuulagdana.

Xuriaalgaa haja exilehen zyyn raioonguud bolbol zarim urda ba centraalьna raioonuudai alduunuudiiji xaraada abxa, tedeeniiji dabtaxagyi ba xuriaalgiiji obrazcoovoor yngergexe johotoi. Urgasa xuriaalgiiji sag soonь ba geegdelgyigөөr dyyrgexe jabadal xadaa Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede erxim beleg, jirexe zilde xydөө azaxiin tuilaxa ilaltada erxim beledxei bolxo baina.

Viistavkiin neelge deere nyxer Moolotov bolbol „gansal ene zilei bişe, myn 1940 onoi xydөө azaxiin viistavkede xabaadalsaxa erxe oloxiin tulөө respyyblikenyyd, xizaarnuud, ooblastьnuud ba raioonguudai xoorondo, kolxoozuud, MTS-yyd ba sovxoozuudai xoorondo socialiis sorevnovaaniiin alibolxoor yrgedexiiji" xysehen baina.

Ene xysel xaluunaar ugtagdaa. Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bolbol ene xyseliiji xeregeer xariuulna. Tedenei uulzalga bolbol socialiis sorevnovaaniiin doogovornuudiiji hergeelgeer ba şineer batalaxa jabadalaar dyyrene. Kolxoozuudtaa ba sovxoozuudtaa busaxadaa, tedener bolbol sorevnovaaniiin organizaatornuud bolxo. Ene iniciatiiviiji demzexe, tereeniiji tolgoiloxo—niutagai paartiiina organizaacanuudai, soveed ba gazarai oorganuudai ujalga myn. Kolxoozuud ba sovxoozuudta socialiis sorevnovaaniiin tugai yşөө yrgenөөr delgerexe, socialiis gazartariaalan ba malazalda şine amzaltanuudiiji, şine ilaltanuudiiji asaraxa baina.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ

Гүрэнэй Бурят-Монгол Филармони болбол Бурят-Монгол хорто нэмэлтын набор хэхэнь. Энээндэ бурят-монгол хэлэ мэдэгшэд 17 hoo 35 наhан хуртэр, ажалhаа тahаралтатайгаар ба тahаралтагүйгөөр абтаха. Абтагшад хадаа 125 тухэригhөө 300 хуртэр стипендеэр хангагдаха. Мэдуулгэ угэхын болзор августын 25 хуртэр. Абалгын испытани августын 15-hаа 30 болтор болхо. Мэдуулгээ иимэ адресаар эльгээхэ: Улан-Удэ, Театр русской драмы, филармонии.

ДИРЕКЦИЯ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 8-44, отв. секретаря 8-22, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

Типография Наркоммеспрома БМАССР. бүргалавлит № 1122